

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr H. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hookstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnalda, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijse, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar
Advertentieën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur:
DUITSCH KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

ENHOUD: Barth de Eenzame. — Uit de Schrift. Om de anderen. (Matth. 14:9). — Kerkelijk Leven: Modernistische geloofsbelijdenis, X. (Slot). Geen achterdoelen. — Lit. en Kunst: „De Profeet“, door G. C. Hoogewerff. — Zending en Evangelisatie: De Botsen der Jeruzalemsche Conferentie, VII. — Uit de Buitenl. Kerken: Persstemmen. — Perschoonw. — Kerknieuws.

BARTH DE EENZAME.

Dat Barth inderdaad niet als Calvinist wil genomen worden, blijkt misschien wel het best uit zijn eigen verklaring, dat zijn dogmatiek als eenzame wandelaarster haar tocht moet aanvangen evenals zijn „Brief aan de Romeinen“ voor acht jaar op het gebied der moderne Schriftexegese. Hij doet zijn best om het den lezer aan het verstand te brengen, dat hij geen geestelijken slambloom heeft.

Ik kan, zoo schrijft hij, op de lijn, waarlangs de protestantsche dogmatiek zonder onderscheid van zoogenoemde richtingen zich beweegt, de plaats niet vinden, waar ik mij ook slechts eenigzins met genoegen en oprecht aansluiten kan. De dogmatiek van zijn vereerden leermeester Wilhelm Herrmann (een Ritschliaan van linksche richting, dien wij als volbloed modernistisch zouden beschouwen) is voor hem slechts het laatste stadium van een ontwikkeling, waarmee hij met den besten wil slechts breken kan.

En als hij dan toch eenige namen wil noemen van mannen, met wie hij zich op beslissende punten theologisch homogeen voelt, dan waarschuwt hij van te voren, dat men daaruit niet zijn afkomst zal trachten te bepalen.

Zijn bedoeling is daarbij geen andere dan dat men hem niet zal toedichten, dat hij de theologie van den nieuweren tijd globaal genomen als een veld vol dorre doodsbeenderen beschouwt.

Dan noemt hij in alfabetische volgorde: Blumhardt de oudere en de jongere, Is. Aug. Dorner, Søren Kierkegaard, Kohlbrügge, Hermann Kutter, Julius Müller, Franz Overbeck, Aug. Vilmar.

Kohlbrügge wil hij wel dubbel onderstrepen. Zeker een eigenaardig lijstje.

Het geeft veel te denken. Vooral omdat men er namen op mist, die men er stellig op zou verwachten.

Ik denk hier b.v. aan mannen als Schlatter, Erich Schraeder, Werner Elert, die evenals Barth en Brunner het Schleiermacherianisme in Duitschland scherp hebben bestreden, de gevaren van het humanisme, dat heel de religie om den mensch concentreert, hebben onderkend, en de theocentrische gedachte (dat niet de mensch, maar God in het middelpunt moet staan) opnieuw ingang hebben doen vinden.

Dezen hebben als het ware den akker der Duitse theologie voor Barth omgeploegd.

En toch — hen gaat hij met stilzwijgen voorbij. Daartegenover betuigt hij gedeeltelijke homogeniteit met Bemiddelings-theologen, Lutherischen, Modernisten, aan wie de echt theocentrische gedachte volkomen vreemd was.

Dit kan niet anders dan hoogst zonderling worden genoemd.

Tegenwoordige Calvinisten genieten niet de eer.

Als men hierop toepast: zeg mij, wie uw vrienden zijn, en ik zal u zeggen, wie gij zijt, komt men tot de konklusie, dat Barth niet anders kan zijn dan een eklekticist, een man, die zijn ideeën van hier en elders vergaart, maar die ze niet uit één beginsel laat opkomen.

Ongetwijfeld wil Barth geen eklekticist heeten. Maar is hij het daarom niet?

Hij meent wel als een eenzame zijn weg te vervolgen.

Doeh zijn zij, die zich eenzaam waanden, dikwijls niet de minst zelfstandigen?

Werkelijk eenzamen in de wereld van den geest zijn nog schaarscher dan genieën.

De eenzamen zijn vaak van zooveel afhankelijk, dat zij ze niet meer kunnen tellen.

En dan gelooven ze, dat ze vrijwel onafhankelijk zijn.

Wanneer wij de ideeën van Barth zullen ontleden, zal wel blijken, hoe afhankelijk hij is.

Dan zal de kwalifikatie van eklekticisme, welke wij aan zijn „theologie“ gaven, wel gerechtvaardigd worden.

Alleen één ding stellen wij daarbij voorop. Hij is geen banaal eklekticist.

Men kan niet bij eersten oogopslag reeds beoordeelen: dit heeft hij hier en dat daar vandaan gehaald.

Al durven we hem niet vergelijken bij Origenes, die veel en veel origineeler was, toch kunnen we zijn positie wel met die van Origenes verduidelijken. Origenes was ook eklekticist.

Maar hij bond de losse bloemen zoo samen, dat men getroffen werd door de eenheid.

En nu kan Barth zich ook hierin niet met hem meten.

Toch heeft hij één bepaalde idee, die hij over al zijn tegenstrijdigheden doet heerschen.

Daardoor vestigt hij den indruk, dat er één draad door zijn „theologie“ loopt.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Om de anderen...

En de koning werd bedroefd; doch om de eeden en degenen, die met hem aanzaten, gehoord hij, dat het (hoofd van Johannes) haar zou gegeven worden. Matth. 14:9.

Herodes was een vorst. Hij had alles te zeggen. Hij behoefde niemand naar de oogen te zien. Hij durfde beloven. Hij heeft veel weg te geven. Hij zal dit... en hij zal dat...

En dan komt straks het onwelkome verzoek van het dochttertje van Herodias.

Hij begrijpt, wie achter dat verzoek zit, met haar list.

En hij heeft werkelijk veel achting voor Johannes.

Was hij nu alleen geweest, dan had hij gezegd: „nee, dat gaat niet“.

Maar... „de menschen“ zijn er.

Wat zullen die van hem zeggen, wanneer hij het eens gegeven woord breekt? Nu moet hij „een man van zijn woord“ zijn.

En hij geeft toe. Tegen zijn conscientie, tegen zijn eigenlijken aard. Want zie, die anderen zien vol spanning naar hem. En hij wil niet „laf“ zijn.

Het is eigenaardig, dat menschen het dikwijls „laf“ vinden, wanneer het kwaad wordt nagelaten, ter wille van eer en geweten, of wel ter wille van Recht en Wet.

Daarmee teekent de samenleving zichzelf. Want moed om het kwaad door te zetten is er niet noodig jegens de menschen. Zij verwachten het kwaad. Maar het kwaad laten noemt men „laf“, omdat men meent, dat groot zijn is: vrij durven zijn van Wet en geweten. En doet men het kwaad, dan juicht de omgeving: „hij durft“. Doet men het goede, dan hoort men: „hij durft niet“.

Zoo erkent de omgeving echter de majesteit van de Wet: „durft“ heeft hij, die de Wet overtreedt. Dus is de Wet wel groot!

En toch — hoe laf is het: om der wille van de menschen het kwaad doorzetten!

God, die beleeidigd wordt, hoort niet; Hij spot niet. Eenmaal zal Hij straffen. Maar dat voelt men nu nog niet; dat is niet de pijn van het oogenblik. En dan zijn wij vaak liever groot bij de menschen, dan bij de Engelen Gods; liever hebben we een Naam in 't slechte gezelschap, dan in den hemel.

Neen, we hebben Herodes niets te verwijten. Hoe spoedig geven ook wij toe. Hoe snel zijn we geneigd „om geen narigheid te krijgen“ ons geweten het zwijgen op te leggen. En toch — hoe bang is 't met een onrustig geweten rood te moeten wandelen tusschen menschen, die ons „org flink“ vinden.

Ja, dan kunnen we zelfs wel vroom doen. Dan kennen we den tekst: „heeft hij gezworen tot zijn schade, evenwel veranderd hij niet“. Maar we gevoelen wel in onze conscientie, dat het niet heelemaal, of eigenlijk heelemaal niet in 't orde is. Want we hebben niet gezworen tot onze schade bij den heiligen God, — maar bij onze eer tot schade, oneer en ontheiliging van den Naam des Heeren. En daarom lijdt onze ziel dubbel schade, wanneer we zulk een eed houden.

Jong en oud loopt 't gevaar, waarvoor Herodes bezweek.

O, welk een voorrecht, dat wij, als wij zouden bezwijken voor het oordeel der wereld, voor den hoon van zoogenoemde vrienden, voor den spotlach van de omgeving, — dat wij dan weten mogen, dat we mogen vragen om moed, om gehoorzaamheid aan Gods Wet, om eerbied voor de stem van onze conscientie.

Welk een genade, dat er ook in zulke oogenblikken in den hemel Eén is, die voor ons bidt bij den Vader.

En zijn wij getrouw... de Vader blijft getrouw... en kan zichzelf niet verloochenen.

Welaan dan — ouderen én jongeren, waar ge ook zijt: — Zijt sterk, en onze God zal u lieder hart versterken.

Als wij maar klein willen wezen, ook in den kring waarin we leven, dan wordt onze God wel groot — ook in de weldaden, die wij van Hem ontvangen, als wij moedig „neen“ zeggen tegen de zonde.

J. W.

KERKELIJK LEVEN.

Modernistische Geloofsbelijdenis, X. (Slot).

Nu wij aan het slot gekomen zijn, worde nog eens herinnerd aan het doel van deze artikelenreeks.

Ze waren niet bestemd om met den geleerden schrijver van de „Tien Hoofdpunten van ons Geloof“ in polemië te treden.

Zulk een polemië zou weinig vrucht afwerpen, omdat we weinig met elkander gemeen hebben. Met polemië is het nu eenmaal zoo gelegen: ze heeft het meest zin, wanneer de gemeenschappelijke basis het breedst is.

Dan mag men de sterkste hoop voeden, dat de een den ander overtuigt.